

Н. Абдурақын

«ҚЫТАЙ-ҚАЗАҚ тіліндегі
бастауыш-баяндауыштық
сөйлемді салғастыра зерттеу»

Алматы 2016

Н. Абдуракын

«ҚЫТАЙ-ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ
БАСТАУЫШ-БАЯНДАУЫШТЫҚ
СӨЙЛЕМДІ САЛҚАСТЫРА ЗЕРТТЕУ»

Алматы
«Қазак университеті»
2016

ӘОЖ
КБЖ
А

汉-

Абдурақын Н.

«Қытай-қазақ тіліндегі бастауыш-баяндауыштық сөйлемді салғастыра зерттеу»: монография / Н. Абдурақын. – Алматы: Қазақ университеті, 2016. – б.

ISBN 978-601-04—1902-5

华中师范大学语言

«Қытай-қазақ тіліндегі бастауыш-баяндауыштық сөйлемді салғастыра зерттеу» атты монографиясында қытай-қазақ тіліндегі бастауыш-баяндауыштық сөйлем құрлымын жан-жақты салғастыра зерттеуге арналады. Ғылыми еңбекте қытай-қазақ тіліндегі жай сөйлем құрлымының ерекшеліктерін, екі тілдің бастауыш-баяндауыштық сөйлемдерінің түрлерін және оның ерекшелігін салғастыра зерттеу негізге алынған. Қытай тіліндегі бастауыш-баяндауыштық сөйлем түрлері мен қазақ тіліндегі толымды-толымсыз, жақты-жақсыз, жалаң-жайылма сөйлемдер салғастыра отырып кешенді түрде сараланды. (мына сөйлемдерді керек жеріне қоясыз, мынау қытайша титуль болып қала береді.

**ӘОЖ
КБЖ**

ISBN 978-601-04-1902-5

© Абдурақын Н., 2016
© Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2016

内容摘要

本文以现代汉语与哈语中的主谓句结构为对比研究对象,主要要以《两个三角》的理论,三个平面的理论和对比语言学的分析方法为基础,将语言事实与理论相结合,全面地,系统地,对两者从句法,语义,语用进行比较分析。全文由十个部分所组成。引言部分主要介绍本文的研究意义、研究现状与研究思路。

文章的第一部分主要介绍现代汉语与哈语的主谓句结构的性质、功能、特点、汉-哈主谓句的范围,以及确定现代汉语主谓句在哈语中相对应的句子类型。

文章的第二部分主要对现代汉-哈主谓句的句法形式进行比较,并对汉-哈主谓句的共点和不同点进行分析。

文章的第三部分比较分析了汉-哈主谓句中的动词谓语句与它的种类。这部分主要比较分析了汉语和哈萨克语动词谓语句的语序。

文章的第四部分对现代汉-哈主谓句的动词谓语句的主动形式和被动形式进行比较详细的研究。

文章的第五部分对汉-哈双宾语句对应表达进行了比较分析,其中侧重于分析两种语言双宾句的句法,语义,语用等方面。

文章的第六部分对汉语兼语句与哈萨克语的对应表达进行了比较分析。这部分系统研究了两种语言之间使动态对应,状宾谓结构对应,支配句中结构的宾语对应,状谓结构对应,命令式谓语句对应等表达。

文章的第七部分分析汉语连动句与哈萨克语的对应表达,对

两种语言中的连动句的状谓句对应, 原因状语对应, 形容词谓语句对应进行了系统的比较分析。

文章的第八部分主要分析了汉语存现句与哈萨克语的对应表达, 着重分析了此部分汉语“是”字存现句与哈萨克语的对应表达, 汉语“有”字存现句与哈萨克语的对应表达汉语“V着 / 了 / 过”存现句与哈萨克语的对应表达以及汉语“V补”存现句与哈萨克语的对应表达。

文章的第九部分比较了汉语“是”字句与哈萨克语的对应表达, 该部分对汉语“是”字句的句法、语义结构与哈萨克语的对应表达, 汉语“是”字句的语用结构与哈萨克语的对应等方面进行系统的分析。

文章的第十部分是全文的总结, 总结了本文的基本认识, 并对以后需要进一步研究的问题进行了归纳和展望。

总之, 本篇论文对现代汉语与哈萨克语主谓句结构进行了全面的, 仔细的分析与解释, 并对其规律性进行了比较系统的研究, 希望这个问题的研究能够对汉-哈语互译与对外汉语教学提供一定的帮助。

关键词: 现代汉语, 主谓句结构, 哈语, 对比

The work reviews modern Chinese and the theory of «liang Considering theoretical sentences, cases of use The work is divided importance of research methods of researching

First chapter include sentence, function and subjective predicative Kazakh language the languages.

The 2nd chapter cover sentence, similarities at constructed sentence in t

The 3rd chapter research sentence in which predic in the sentence.

The 4th chapter of subjective-predicative set passive voice in both Kaz

The 5th chapter include in both Kazakh, Chinese use of words are explained

The 6th chapter study

目录

内容摘要.....3

Abstract.....5

引论.....10

0.1 研究意义.....10

0.2 研究现状.....11

0.2.1 汉语学界对于现代汉语主谓句研究现状.....11

0.2.2 哈语学界对于现代汉语主谓句研究现状.....21

0.2.3 汉语与哈萨克语对比研究现状.....26

0.3 研究思路.....30

1. 哈主谓句的性质、特点与范围.....31

1.1 哈主谓句的性质.....31

1.2 哈主谓句的特点.....36

1.3 哈主谓句的范围.....38

2. 汉-哈主谓句对比.....86

2.1 汉-哈主谓句的相异点.....86

2.2 汉-哈主谓句的不同点.....92

3. 汉主谓句中的动词谓语句对比.....106

3.1 汉语和哈萨克语动词谓语句的范围.....106

3.2 汉语和哈萨克语动词谓语句的语序.....143

3.3 汉语和哈萨克语动词谓语句对比.....148

4. 汉哈动词谓语句的主动和被动形式.....161

4.1 动词谓语句的主动形式的特征.....161

4.2 动词谓语句的被动形式的特征.....218

5. 汉语双宾语句与哈萨克语对应.....260

5.1 汉-哈双宾语句对应表达的句法分析.....260

5.2 汉语双宾语句与哈萨克语对应表达的语义分析	274
5.3 汉语双宾语句与哈萨克语对应表达的语用分析	279
6.汉语兼语句与哈萨克语的对应	284
6.1汉语兼语句与哈萨克语的对应表达	284
6.2 汉语兼语式谓语与哈萨克语动词的使动态对应	287
6.3汉语兼语式谓语与哈萨克语的宾状谓 / 状宾谓结构对应	291
7. 汉语连动句与哈萨克语的对应	282
7.1汉语连动句与哈萨克语的对应表达	282
7.2 汉语连动句与哈萨克语的连动句、状谓句对应	305
7.3 汉语连动句与哈萨克语的形容词谓语句对应	313
8.汉语存现句与哈萨克语的对应	316
8.1汉语存现句与哈萨克语的对应表达	316
8.2汉语“是”字存现句与哈萨克语的对应表达	323
8.3 汉语“有”字存现句与哈萨克语的对应表达	325
8.4汉语“V着 / 了 / 过”存现句与哈萨克语的对应表达	327
9. 汉语“是”字句与哈萨克语的对应	345
9.1 汉语“是”字句与哈萨克语的对应表达	345
9.2汉语“是”字句的句法、语义结构与 哈萨克语的对应表达	348
9.3 汉语“是”字句的语用结构与哈萨克语的对应表达	360
10.结语	368
10.1本文的基本认识	368
10.2有待进一步研究的问题	368
注释	368
参考文献	369

0.1研究意义
汉-哈这两种
哈萨克语有各有
态结构上属于
由于各民族
差异。因此思
反映现实的要
构上就是：主
顺序是：主体
语—宾语—谓
汉语并使用汉
现代汉语主
容词(谓语部分
它一直受到学
但也还存在着
已有一些学者
本文在学者
汉-哈两种语言
言学习者与研究
汉语主谓句与

CN1184A1T2 L2698-00001

Н. Абдуракын

**«ҚЫТАЙ-ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ
БАСТАУЫШ-БАЯНДАУЫШТЫҚ
СӨЙЛЕМДІ САЛҒАСТЫРА ЗЕРТТЕУ»**

ИБ №

Басуға 04.05.2016 жылы қол қойылды.

Пішімі 60x84 1/16. Көлемі.

Офсетті қағаз. Сандық басылыс. Тапсырыс № .

Таралымы дана. Бағасы келісімді.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің

«Қазақ университеті» баспасы.

050040, Алматы қаласы, әл-Фараби, 71.

«Қазақ университеті» баспаханасында басылды.

Н. Абдурақын

**«ҚЫТАЙ-ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ
БАСТАУЫШ-БАЯНДАУЫШТЫҚ
СӨЙЛЕМДІ САЛҒАСТЫРА ЗЕРТТЕУ»**

ИБ №

Басуға 04.05.2016 жылы қол қойылды.

Пішімі 60x84 1/16. Көлемі.

Офсетті қағаз. Сандық басылыс. Тапсырыс № .

Таралымы дана. Бағасы келісімді.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
«Қазақ университеті» баспасы.

050040, Алматы қаласы, әл-Фараби, 71.

«Қазақ университеті» баспаханасында басылды.